

Soru: Aşıların amacı nedir?

Cevap: Aşılar ile hastalıklara karşı bağışıklık sağlanması ve ilerleyen yaşlarda ortaya çıkabilecek enfeksiyon risklerine karşı bireylerin korunması amaçlanmaktadır. Aşılama her yıl milyonlarca insanın hayatını kurtaran en başarılı, etkili ve düşük maliyetli sağlık müdahalelerinden birisidir.

Soru: Aşı haftasının önemi ve amacı nedir?

Cevap: Her sene Nisan ayının son haftasında kutlanan Dünya Aşı Haftasının amacı, her yaştan insanı hastalıklara karşı korumak için aşılama teşvik etmektir. Aşılama her yıl milyonlarca insanın hayatını kurtaran en başarılı, en etkili ve en düşük maliyetli yöntemdir.

Soru: Aşılama ne zaman başlar ve ne zamana kadar devam eder?

Cevap: Aşılama doğumun ilk günü başlar ve çocukluk döneminde sağlık bakanlığının belirlediği takvim ile devam eder. Çocukken aşılarını tamamlamış olan bireylerde ilerleyen dönemlerde bağışıklık düzeyi azalabileceği için bu aşılamanın devamı niteliğinde olan ve tekrar dozlardan oluşan hatırlatma dozları ile aşılama hayat boyu devam ettirilir. Örneğin tetanoz, zatüre aşısı gibi.

Soru: Çocukluk çağındaki aşılar neden önemlidir?

Cevap: Aşılama takvimini tamamlayan bir çocuk; difteri, boğmaca, tetanoz, çocuk felci, kızamık, kızamıkçık, kabakulak, suçiçeği, zatüre, hepatit gibi aşı ile önlenebilen hastalıklarla oluşan ve tüm bu hastalıklar sonucu oluşabilecek sakatlık ve ölümlerden korunmaktadır. Aşılar aşı uygulanan bireyleri koruduğu gibi aşı ile bağışıklanmış kişiler hastalığın toplumda görülme sıklığını düşürmesi sayesinde tüm toplumun korunmasını sağlayabilmektedir.

Soru: Çocukluk çağında aşıları eksik olan bireyler için riskler nelerdir?

Cevap: Aşı olmayan bebek ve çocuklarda gelişen enfeksiyon ve hastalıklar, aşı olan çocuklara göre çok daha ağır ve ölümcül seyretmektedir. Örnek verecek olursak Kızamık için aşı olunmaması hastalığa yakalanmadaki en önemli risk faktörüdür. İlk doz aşılamadan sonra kızamığa karşı korunma %93, ikinci doz kızamık aşısından sonra kızamığa karşı korunma %97'ye çıkmaktadır. Kızamığın yayılmasını önlemek için hastalığın bulaştığından şüphelenilen kişi, sağlıklı insanlardan uzak tutulmalıdır.

Soru: Çocukluk çağında eksik aşılanan bireyler ilerleyen dönemlerde aşılanmak isterlerse aşı şansları var mıdır?

Cevap: Çocuk döneminde yapılması gerekli olan aşılarından herhangi birini çocukluk yaşlarında yapılmamış veya tamamlamamış bireylerde bu eksik aşılar veya eksik dozlar tamamlanabilir.

Aşıları başlanmış ancak devam ettirilmemiş olan çocuklarda önceki aşı dozlarının tekrar yapılmasına gerek yoktur. Aradan uzun bir süre geçmiş olsa bile, aşılamaya bırakılan yerden devam edilir. Eksik aşıları çocuk saptandığında yaşına uygun olarak aşıları tamamlanır. Eğer hiç aşısı yoksa, o yaşa dek yapılması gereken aşılar hızlandırılmış biçimde uygulanır, ancak boğmaca ve difteri aşılamaları için yaşına göre uygun aşı seçenekleri dikkatle ele alınmalıdır.

Soru: Erişkin dönemde aşılama neden önemlidir?

Cevap: Erişkin dönemde kronik hastalıkları olan, bağışıklığı baskılayabilecek hastalıkları olan bireyler ve 65 yaş üzerinde olan kişiler enfeksiyonlara normal bireylere göre daha yatkın oldukları için risk grubunda kabul edilip bazı aşılar ile bağışıklanmaları kaliteli ve sağlıklı bir hayat sürebilmeleri için gereklidir. Risk grubunda ölümcül seyredebilen hastalıklara örnek verecek olursak özellikle grip ve zatüreden bahsedebiliriz. Grip ve zatüre (pnömoni), aşı ile korunması mümkün hastalıklardır.

Aşılama ile Ulaşılan Başarılar Nelerdir?

Cevap: Aşılama ile büyük salgınlar ve ölümlere yol açan çiçek hastalığı 1977 yılından itibaren tamamen yok edilmiştir. Hastalık etkeni yok edildiğinden çiçek aşısı uygulamalarına ihtiyaç kalmamıştır. Önemli bir çocukluk çağı hastalığı olan Poliomiyelit (Çocuk Felci) hastalığı aşı uygulamaları ile yok edilme aşamasına gelmiştir. Ülkemizde son polio vakası 26 Kasım 1998 tarihinde görülmüştür. Ülkemiz 2002 yılında Dünya Sağlık Örgütü tarafından “Polio’dan Arındırılmış Bölge” Sertifikası verilen ülkelerdendir. Nisan 2009 da Türkiye yeni doğan Tetanozunu elimine etmiş ülkeler arasına girmiştir.

Ülkemizde 2002 yılından bu yana yürütülmekte olan yoğun aşılama oranları ile kızamık vaka sayılarında da büyük düşüşler kaydedilmiştir. 2008-2012 yılları arasında görülen vakaların tamamı yurt dışı kaynaklı veya kızamık aşısı eksik olan vakalardan kaynaklanmıştır. Kızamık riskinden korunmanın en etkin yolu aşı ile korunabilen tüm hastalıklarda olduğu gibi çocuklarımızın tam aşı olmasıdır.

Soru: Aşı reddi konusunda düşünceleriniz nelerdir?

Cevap: Türkiye’de aşırı reddeden aile sayısı 2011 yılında 183 iken, 2013’de 913, 2015’te 5091 ve 2017’de ise 10,000’in üzerine çıkmıştır. Ülkemizde bu ivme ile aşı redleri devam ederse bağışıklanma oranlarının giderek azalması dolayısı ile çok çok az gördüğümüz hastalıkların görülme sıklığında önemli artışlar olması hatta yeni salgınların ortaya çıkması kaçınılmazdır.

Aşı reddinde en sık rastlanılan nedenler; aşıların etkinliğine, güvenilirliğine olan kuşku ve yan etkilerine karşı duyulan korkulardır. Bazı aşıların otizmi arttırdığı iddiası, aşıların içerisinde bulunan yardımcı maddelerin çeşitli rahatsızlıklara neden olabileceği iddiaları yapılan bilimsel çalışmalar ile çürütülmüş ve geçersizlikleri bilimsel delillerle ortaya konulmuştur.

Unutulmamalıdır ki aşı ile korunabilir hastalıklara bağlı nedenlerle ölüm ya da sakat kalma olasılığı, aşılamaya ile oluşabilecek istenmeyen etkilerin görülme olasılığı ile karşılaştırılamayacak kadar fazladır. **Bir toplumda bağışık bireylerin oranı azalacak olursa salgınlar çıkar. Bu nedenle aşı olup olmama kararı sadece o kişiyi değil tüm toplumu ilgilendirir ve aşı karşıtlığı bir Halk Sağlığı sorunudur.**

Soru: Aşılar konusunda son olarak nasıl bir mesaj vermek istersiniz?

Cevap: Sağlık hizmetlerinin en başında gelen “aşılamaya” sadece çocukları değil tüm toplumu koruma açısından en önemli amaçlarımızdan ve görevlerimizden biri olmalıdır. Aşılamaya konusunda toplumsal farkındalığın artması ile daha fazla çocuk ve yetişkin aşıyla önlenabilir hastalıklardan ve bu hastalıkların yol açacağı sekel ve ölümlerden korunabilir. Çocuklarını aşılatmak ebeveynlerin en önemli sorumluluklarından biridir. Aşılamaya hizmetleri her çocuğun hakkıdır. Aşılar ülkemizdeki tüm çocuklarımıza ve risk grubunda olan erişkinlere ücretsiz olarak uygulanmaktadır. Lütfen yarınlarımızı düşünerek aşılarımızı ihmal etmeyelim.

AŞI HER YAŞTA HAYAT KURTARIR!